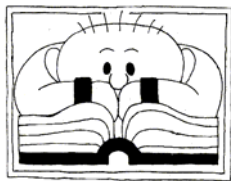

**GYI – Gyermekkönyvtári információ - 33. hírlevél
(2010. január 15.)**

A Zalai Gyermekkönyvtáros Műhely szakirodalmi tájékoztatója

Szerkesztő: *Oláh Rozália*

GYI – Gyermekkönyvtári információ – 33. hírlevél (2011. január 15.)

A Zalai Gyermekkönyvtáros Műhely szakirodalmi tájékoztatója

Kedves Gyermekkönyvtáros Kollégák!

Hírlevelünkben a **2010. szeptember-október-november** hónapokban beérkezett szakirodalmi információkat adjuk közre. A zalai gyermekkönyvtári tájékoztatót a továbbiakban háromhavonta, tehát negyedévenként szerkesztjük, ezért a következő figyelendő időszak: **2010. december és 2011. január - február**, a legközelebbi beküldési határidő:

2011. március 5.

A beérkezett információk változtatás nélkül – de szerkesztve – kerülnek a hírlevélbe. Közreműködéseket megköszönve – üdvözlettel a szerkesztő: *Oláh Rozália*

Csodaceruza

Lehotka Gábor: Két messzi

A 2009-es *Aranyvackor pályázat* nyerteseinek könyvét veheti kezébe a szerencsés olvasó. Szerencsés, mert az Erdélyben élő Máté Angi különös mélységű, hangulatú, messziről jövő mesékkel töltötte meg a 40 oldalt, Szulyovszky Sarolta Olaszországban élő illusztrátor pedig ezeket a történeteket árnyalja tovább képeivel.

Nemrég többször is néztem a naplementét a Börzsönyben, és folyton eszembe jutott néhány mese a *Volt egyszer egyből*. A völgyek, vizek szabdalta dombok, hegyek a kiáltó, de a sorsukat mégis beletörődve viselő/vagy éppen az ellene lázadó, egymás mellett élő ellentétek természetesen egymásba simulnak – ilyen ellentétek feszülnek, s ilyen távoli messzeségeket fésül össze Máté Angi a *Volt egyszer egy* több meséjében is.

„Voltak ők ketten, két messzi. Egész életükben – mondanom sem kell, már nagyon régóta éltek – arra vágytak, a kék ég és az ilyen-olyan, sokféle föld, nos arra vágytak, hogy megfoghassák egymás kezét.”

Az ég és föld, a csend és éneke, a vonatot a gyomrában tartóztatni akaró alagút és a minél gyorsabban továbbpöfögő gőzös, az alma és a hernyó, a sötét-világos kettőse adja a mesék alapélményét. A mesekönyv nem a mozgalmas várost, éppen ellenkezőleg, a hatalmas távolságokat hozza közelebb, teszi megélhetővé.

A szerző olyan „nem meseszereplőket” emel be történeteibe, mint a köd, a kő, az alagút, a láz. Olyan „nem szép”, nemszeretem látványt tesz sokszor puhává, elfogadhatóvá, mint a légy a sóspercen, falánk hernyó az almafa legszebb gyümölcsében. A szerzőnek nemcsak a nyelvisége, hanem a gondolkodása sem a megszokott rugóra jár: „Volt egyszer egy tej”; nem szokványosak a felütések sem. A város nem egyik szélétől a másik széléig tart, hanem a szélétől a közepéig – ahogy a találós kérdésben a nyúl az erdőbe fut. Máté Angi sötétségét úgy kell elképzelni, hogy a sötét egy mákgubóban gubbaszt háromlábú széken, és épp mákszemeket fűz, illeszt egybe, belőlük varr ruhát...

Az illusztrátor, Szulyovszky Sarolta tovább színesíti a magyar gyermekkönyvirodalmat. Illusztrációi nem csupán a szövegre, hanem egymásra is reflektálnak. Ha a mese kívánja, akkor nagyon plasztikus, mint a lázas történetben. Számomra az egyik legszebb: a zöld hajú föld ábrázolása, melynek mosolygós a félképe, a nem tudni, mire figyelő szemben azonban könny csillog.

A mindent és a messziségeket szövö bele és írja ki magából a *Volt egyszer egybe* az író. Máté Angi beleinteget a világ meséjébe, akár az első meséjében a nyár a vonatablakból. „Történik a jó” – és akár mindenki nyarassá változhat.

Máté Angi: *Volt egyszer egy*, Pagony, 2010. 40 o.; 2690 Ft
=Csodaceruza, 2010. 45. sz.

Nyulász Péter: Jankovics Marcell jelentősebb hangsúlyt adna a gyermekkultúrának

Nagyobb figyelmet kell szentelni a gyermekkultúrának – jelentette ki Jankovics Marcell, a Nemzeti Kulturális Alap régi-új elnöke. Stratégiai elképzelésében szerepel: szorosabbra vonná az oktatás és a gyermekkultúra kapcsolatát, előtérbe helyezné az alkotást és a terjesztést, nem megfélemlítve a gyermekművészeti csoportokról.

Úgy vélem, hogy a kultúrát egy piramisnak lehet elképzelni, aminek minél szélesebb az alapja, annál magasabbra emelkedhet – mondja Jankovics Marcell. A ma gyermekeiből lesznek a holnap felnőttei. Segíteni kell őket az alkotásban, és segíteni kell őket a kultúra, a művészetek megismerésében is, hogy felnőtt korukban értő közönség válhasson belőlük. Jankovics Marcell úgy látja, hogy a gyermekkultúra jelenlegi helyzetét a gyermekkönyveken lehet legkönnyebben lemérni. Elég bemenni egy nagy könyvesboltba, és megnézni az elérhető, előtérben lévő köteteket. Szerinte az értékhordozó gyermekirodalom megismertetésének, terjesztésének az eddiginél jóval nagyobb teret kell kapnia.

Jankovics Marcell úgy látja, nem volt szerencsés, amikor kettévált a kultúrát és oktatást felügyelő tárca, mert akkor megszűnt a két terület közötti kapcsolat. Az újonnan felállt Nemzeti Erőforrás Minisztériumában azonban adott a lehetőség, hogy egymásra találjanak. Ki kell használni, hogy egy tárca felügyeli ezeket a területeket, s a gyermekkultúra támogatását összhangba kell hozni az oktatási törvénybe foglaltakkal.

Hiányosságok vannak a visszacsatolás, a „monitoring” terén, azaz egy-egy támogatás hasznosságát illetően – mutatott rá Jankovics Marcell. Ha megjelenik egy könyv, az nem biztos, hogy eljut az olvasókhoz, ott maradhat a raktárban vagy a hátsó polcon, elérhetetlenül. Öröndetesnek nevezte, hogy a Márai-programban hangsúlyosan szerepelnek a gyermekkönyvek.

Az online kultúráközvetítés, az internet mellett sem kíván elmenni Jankovics Marcell, bár ő maga keveset használja az internetet. Ő leginkább ismeretszerzésre, lexikonként fordul a világhálóhoz. De szerinte is szükség van a paradigmátikus váltásra, amit a digitalizáció indított el. Mivel az internet jelentős teret hódít – különösen a fiatal generációk körében – nagyon fontos az értékes tartalmakat hordozó, biztonságos internetezés.

Az elnök az irányvonalat, a stratégiát adhatja meg, a döntés a bizottságé – bocsátja előre Jankovics Marcell. Hozzáteszi, azért is vállal erőt felül nyilatkozatokat, szerepléseket, mert ha sok helyen megjelenhetnek a stratégia elemei, az bizonyára hatással lehet a szakmai kollégiumok munkájára is, a pályázatok elbírálásakor is. Végül majd a pályázatok elbíráló kuratóriumok gyakorlatán lehet számon kérni, hogy teljesültek-e az elfogadott arányok, jutott-e megfelelő arányban támogatás a preferált területeknek.

Forrás: Egyszervolt.hu

=Csodaceruza, 2010. 45. sz.

Csengőszó

Dr. H. Tóth István: A költői teljesítmény tanulmányozásához / Szabó Lőrinc „ Debrecen”-verseiből

Az úgynevezett későmodern magyar irodalom egyik kiemelkedő alakjának tekinthetjük Szabó Lőrincet. Ha a költői jelen ellen kifakadó keserű, átkozódó lázadással akarunk szembesülni, akkor az 1923-ból, az 1925-ből és az 1926-ból való köteteit lapozzuk fel, s megismerhetjük, kiváltképpen a „Szegénynek lenni s fiatalnak” című verséből az alkotó, valamint a lírai hős kétségbeesett lelkiállapotának a milyenségét. Ma is felkavaró Szabó Lőrinc érvelő beszédmódja.

Az általános és középiskolai oktatás irodalmi kánonjából nem hiányzik költőnk, a középszintű érettségi vizsgák témaköreiben is megtalálhatjuk, a diákok sem idegenkednek tőle. A tanító- és tanárképzés szemünk előtt forrongó mindennapjaiban oktatói lelkiismeret kérdése, hogy az utánunk következő, a magyar irodalommal foglalkozó pedagógusok milyen attitűddel is viszonyulnak majd Szabó Lőrinchez, a szubjektív lázadás egyik 20. századi alakjához, s természetesen a műveihez.

A cikk írója olvasáspedagógiai szempontból válogatott a cikkben is olvasható, hat szemelvényből álló versfüzért.

A feldolgozandó szemelvények: Szabó Lőrinc: Tücsökzene IV. Debrecen – Érelődő diákevek (1908-1918)

Debrecenben

A természetes csoda

Családi kör

Hatodnap

A borzasztó szégyen

Csak egy kicsit is

A cikk végén 15 feladatot és a feldolgozáshoz támpontokat, javaslatokat találhatunk.

= Csengőszó, 2010. 18 . évf. szeptember p. 3-7.

Könyv, Könyvtár, Könyvtáros

Léber Boglárka: Meseláda

A Berzsényi Dániel Könyvtár mesés-játékos olvasásnépszerűsítő programja

2006 őszén indult útjára a Berzsényi Dániel Könyvtár gyermekeknek szóló programsorozata *Meseláda* címmel. Fő célja az olvasásnépszerűsítés, ezen belül a mesék iránti érdeklődés felkeltése volt, főként alsó tagozatos iskolások számára. Az immár ötödik éve sikeresen működő programot két könyvtáros kezdte el. Ahogy terjedt a híre, úgy lett egyre népszerűbb. Az utóbbi időben már felváltva hét kolléga mesél a kicsiknek.

A „Meseláda” eredetileg tíz meséhez készült, amelyek között megtalálhatók a magyar népmesék éppúgy, mint a világirodalom klasszikus történetei. A tanító nénik azonban folyamatosan kértek minket, vigyünk újabb és újabb meséket, így mára bővült a kínálat. Mivel nagy sikere volt az *Ihók és Mihók* című tréfás mesének, próbáltunk hasonlókat keresni (*Gagy gazda, A rátóti csikótojás, illetve Együgyű Misó*).

A meseláda minden esetben tartalmazza a kiválasztott mese nyomtatott változatát, hanganyagát, képanyagát videokazetta vagy DVD formájában, illetve a kézműves foglalkozások anyagát (gyöngyök, fakanál, karton zseníliaadrót stb.). A legfontosabbnak a könyvet, felolvasást tartottuk. És mivel a gyerekek is erre szomjaznak igazán, a mese feldolgozásának ezt a módját választottuk.

A találkozókön a gyermekek életkorához, korábbi tapasztalataikhoz illő meséket dolgozzuk fel számos feladattal, játékkal, fejtörővel. Nyitásként kötetlen beszélgetés formájában megismertetjük a kicsikkel a könyvet. Elmesélhetik saját élményeiket a mesékkel, könyvekkel, könyvtárakkal kapcsolatban. A ráhangolódás után többféle feladat segítségével ki kell találniuk, melyik meséről lesz szó az adott foglalkozáson. Elsőként színes puzzle segítségével kirakják és kitalálják a mesék főbb szereplőit, majd találós kérdéseket kell előhívni emlékezetükből, szintén a meseszereplőkre vonatkozólag. Miután már ismerjük a szereplőket, közösen meghallgatjuk a mesét. Utána egy totó segítségével teszteljük, mennyire figyeltek oda a gyerekek. 13+1 kérdést teszünk fel az elhangzott történetre vonatkozólag. A gyerekek maguk javítják a fejtörő kérdéssort, a végén kézfeltartással jelzik, ki hány pontot ért el.

A foglalkozás második felében a gyerekek kezűgyességére van szükség, ugyanis közösen megmintázunk egy mesében szereplő valakit vagy valamit. A legkülönbözőbb kézműves-technikákat próbáljuk alkalmazni, így készítünk például dobozmalacot, cserépállatkákat, karkötőt vagy nyakláncot fűzünk, fonalgrafikával különböző alakzatokat varrunk ki.

Az elmúlt években összesen 218 foglalkozást tartottunk 25 községben, számos kisdíák, óvodás és tanító néni részvételével. Első alkalommal szinte mindenhol kételkedve fogadtak minket, gondolván, megint egy unalmas könyvtári óra következik. Azonban már az első feladat, a puzzle kirakása felvillanyozza őket, versengenek, melyik csoport rakja ki előbb a kapott meseszereplőt. Számunkra öröm tapasztalni, ahogy kattog az agyuk, túl akarják szárnyalni a másikat, hogy előbb találjanak ki egy-egy feladványt, találós kérdést, mint társaik.

A gyerekek többségének nem vagy nagyon keveset olvasnak fel otthon, az iskolában pedig megint kevés idő jut arra, hogy „csak úgy”, a tananyagon kívül mesét hallgassanak. Így alig várják az újabb és újabb meséket, a legkisebbek tátott szájjal hallgatják. Az odafigyelésre pedig bizonyítékként szolgál a felolvasás után előkerülő fejtörő vagy a barkácsolás közben szavakba öntött élmény-mesélés. Nekünk, könyvtárosoknak pedig a legnagyobb élményt az jelenti, amikor búcsúzáskor felelendül a kórus: mikor jönnek újra?

=Könyv, Könyvtár, Könyvtáros 2010. 11. sz. p. 26-29.

Könyvtári Figyelő

A gyermekek olvasásának meghatározó tényezői

A cseh gyermekek körében az olvasás és a könyvek iránti érdeklődés más országokhoz viszonyítva átlag felettinek számított. Az utóbbi években azonban az figyelhető meg, hogy a legfiatalabb generációk körében csökken az olvasás iránti érdeklődés, a mai ifjúság számára az irodalom nem jelent meghatározó kulturális értéket vagy meghatározó életélményt.

Ellentmondásokkal találkozunk a probléma feltárásában. Az irodalomnak rendkívüli fontosságot tulajdonítanak „elvileg”, szóban. A saját olvasmányok kapcsán azonban nyilvánvaló az ellentmondás a szavak és a tettek között. Az irodalomról szóló betanult frázisok jól hangzanak, de amikor a tényleges olvasásra terelődik a szó, akkor a legtöbb olvasmányélmény megreked a Harry Potternél; egy-két kivétellel.

Manapság a gyerekeket olyan erős benyomások érik a média és az internet felől, amelyeket harminc évvel ezelőtt a könyvek jelentettek. Más szempontból éppen az irodalom értékével kapcsolatos felfogás válhat az olvasás gátló tényezőjévé. A túl magasra tett mérce elől a gyerekek a kisebb ellenállás irányába fordulnak, könyv helyett a billentyűzethez nyúlnak.

Az olvasási kompetencia alapja a könyv iránti érdeklődés, az olvasásban lelt öröm. Hogyan lehet a gyermekeket ebbe az irányba terelgetni? Az egyik tényező a „megfelelő könyvet a megfelelő időben” szlogen lehet. A motivációs lehetőség, az első benyomás döntően meghatározó. Az életre szóló kellemes vagy kellemetlen első élmény meghatározza az olvasáshoz való hozzáállást. A motivációs benyomás a családban válhat elsődlegessé. Az iskolai olvasás elsajátításában a szülők helyére a tanítók lépnek. Megtanítják az olvasás képességét és az olvasott szöveg megértését. A korai sikertelenség az olvasástanulásban kihat a teljesítményre, az önértékelésre.

A könyvek iránti érdektelenséget gyakran magyarázzák a számítógépes interaktivitás előnyével. Holott az olvasási interaktivitás legalább olyan árnyalt, finom élmény, ami az olvasást igazán olvasássá teszi. A könyv olvasása során fejlődik a személyiség: az olvasó elsajátítja a saját részvétel, az olvasásban való jelenlét készségét, az elmélyülést.

Az iskolai irodalmi nevelés hiányossága, hogy nem kelti fel kellőképpen az érdeklődést a szépirodalmi művek iránt. Minden könyv más élményt nyújthat, mindegyiktől mást várhat az olvasó. Megfelelő időben megfelelő könyvet kell a gyerekek kezébe adni, hogy a kötődés, az igény kialakuljon az olvasás iránt.

=**Könyvtári Figyelő, 2010. 1. sz. p. 210-211.**

Köznevelés

Bűnbakok

Aranka Siegal, a könyv szerzője 1930-ban született Beregszászon, hétgyerekes családban. 1944-ben Auschwitz- Birkenauban, onnan Bergen- Belsenbe deportálták, ahonnan testvérével, Violával 1945-ben szabadult.

A Bűnbakok című ifjúsági olvasmány nem a haláltáborokbeli kegyetlenségekről szól, hanem arról, miként töltötte hétköznapjait egy zsidó kislány 1939-1944 között Magyarországon. A visszaemlékezésben felölelt öt év alatt vált a szerző gondtalan kislányból tizenéves, gondterhelt, de mégis mindig pozitív gondolkodású kamasszá.

Aranka Siegal fiataloknak szánta ezt a könyvet, mert, ha „elolvassák, örökre megtanulják, mit jelent a „bűnbak” szó, és mindenfajta előítéletet vissza fognak utasítani”.

=**Köznevelés 2010. 27. sz. p. 18.**

Gécziné Laskai Judit: 48-as huszár, orvos, középiskolai tanár mesegyűjteménye

„*A furfangos komák történeti és más mesék*” címmel a kecskeméti Porta Egyesület gondozásában egy újabb meseválogatás született. *Kriston Vízi József* a mesék gyűjtőjének, Dékány Rafaelnek állít emléket tizenkét - az 1870-es évekből származó - történettel.

Kriston Vízi József könyv eleji köszöntőjében megemlíti, hogy negyvenöt évvel ezelőtt Kovács Ágnes népmesekutató felhívta a figyelmét egy addig javarészt érintetlen, az Alföld-Kecskemét környéki kéziratos népmese- és szokásgyűjteményre, melyet Dékány Rafaelnek (1828 - 1895) tulajdonítanak. A Néprajzi Múzeum őrzi a háromszáz oldalnyi kézzel írott szöveggyűjteményét, mely az alföldi mesekincs tárháza. Ebből a jelentős anyagból válogatott Kriston Vízi József.

„Korunkban a fejlődéslelektani vizsgálatok nem győzik hangsúlyozni, hogy a képzelet egyik legjobb gyakorlótere, éltetője a mese, hiszen abban minden megtörténhet. A mesék utat mutatnak az egyéniség, személyiség, az élet útvesztőjében. A mesék világában jártas tudja, hogy azok nem a hétköznapi valóság, hanem a szimbólumok nyelvén szólnak. A mese az anyanyelvi nevelés, a szókinész gyarapításának egyik legkiválóbb eszköze, amely pozitív irányba fejleszti a verbális és mentális képességeket. A mesehallgatás a helyes társas

magatartást, hozzájárul a jó közérzethez, feladata, hogy a kicsiség, a kiszolgáltatottság érzését feloldja, segít a vágyakat megfogalmazni, a képzeletnek szárnyakat ad. A mese ellentétes jellemű szereplői, tagolt cselekményei, nyelvi fordulatai, csodavilága mintegy leképezi a gyermeki szemléletmódot. A mese az egyszerű kezdetektől a csodálatos, fantasztikus események nagy kitérőin át mindig megnyugtató módon visszavezet a valóságba.”- olvashatjuk a Benedek Krisztina - Sándor Ildikó által szerkesztett Útravaló című kötetben.

=**Köznevelés 2010. 28. sz. p. 20-21.**

Jeles napok

Szeptember 30. A magyar népmese napja

A népmese napját szeptember 30-án, Benedek Elek, a nagy mesemondó születésnapján, 2005 óta ünneplik Magyarországon.

A nap célja, hogy felkeltsék a szülők figyelmét: mesélni, történeteket elmondani, akár fejből vagy mesekönyvből felolvasva nagyon jó dolog és szükséges is ahhoz, hogy szülő és gyermeke között szeretetteljes kapcsolat alakuljon ki.

Október 25.

Az iskolai könyvtárak világnapja

1999 óta minden év október negyedik hétfője az iskolai könyvtárak világnapja. Ezzel a nappal hívják fel a figyelmet az iskolai könyvtárak és az ott dolgozó könyvtárosok szerepére.

=**Köznevelés 2010. 29 sz. p. 16.**

Középpontban az olvasás

Hat-hét éves korban kell megtanulni az olvasást, mert később már nagyon nehéz - ezt Kiss János Tamás, a Nemzeti Tankönyvkiadó vezérigazgatója mondta azon a sajtótájékoztatón, melyet a kiadó a Magyar Olvasástársasággal közösen, szeptember 28-án tartott a Magyar Tudományos Akadémián. Azzal folytatta, hogy az olvasás technikájának elsajátítása után a szövegértésen, az értő olvasás kialakításán van a hangsúly. Elmondta, hogy a kiadó Irodalmi Ikerkönyvek sorozata a két nem számára egyaránt szóló művek mellett olyan kiadványokat is tartalmaz, amelyek tekintetbe veszik a 10-14 éves fiúk és lányok közötti lelki fejlődésbeli különbségeket, és ennek szellemében próbálják felkelteni, majd fenntartani azt az érdeklődést, amely a továbbiakban a gyerekek irodalomhoz és az olvasáshoz való viszonyát meghatározza. A kiadó elhatározta, hogy az olvasástársasággal összefogva újra divatba hozza az olvasást, elindítja az Olvasás Nevelési Programot.

A Magyar Olvasástársaság tiszteletbeli elnöke, dr. Nagy Attila arra a megállapításra jutott, hogy az olvasási stratégiának két sarokpontja van. Az egyik a család, a másik az iskola.

Gombos Péter, a Magyar Olvasástársaság alelnöke azt szeretné, hogy minél több könyvmoly lenne az országunkban. A fiatalok olvasásával kapcsolatban megjegyezte, hogy sokat olvasnak, de nem szépirodalmat, hanem külföldi szerzőknek a kamaszok lelkével, személyiségével foglalkozó műveket.

Végül Pethőné Nagy Csilla tankönyvszerző, magyartanár arra hívta fel a figyelmet, hogy az olvasáshoz idő kell és nyugalom [*milyen igaz! a szerk.*].

=**Köznevelés 2010. 32. sz. p. 7.**

Könyvajánló

Olyan kihalófélben levő mesterségekkel ismerteti meg az olvasót Novák Gábor: Mesebeli mesterek című mesekönyve, mint a kötélverő, az esernyőjavító, a csizmadia, a gyertyaöntő, a kádár vagy a kerékgyártó. A tizenkét mesterséget és mestert bemutató mese egyben a felnőtt és a gyereklélek egymásra találásának szép története, melyet Sárkány Roland Ferenczy Noémi –díjas grafikus rajzai tesznek még kifejezőbbé.

A december elején könyvesboltokba kerülő könyv, melynek ára 2200 forint, megrendelhető telefonon: 06- 30 -341- 66 -51 vagy e-mailben: gabornovak@citromail.hu

=**Köznevelés 2010. 37. sz. p. 17.**

Novák Gábor: Az olvasásban is különböznek a lányok és a fiúk

Dr. Nagy Attila, a Magyar Olvasástársaság tiszteletbeli elnöke szerint a lányok olvasmány skálája szélesebb a fiúkénál. A lányok szívesen olvasnak úgynevezett fiús könyvet is, mint amilyenek például az indiánokról szóló regények, vagy az utazások stb. Legszívesebben mégis a lányos művekhez vonzódnak, amiket a fiúk félretolnak. Vannak átfedések, amikor a fiúk és a lányok ugyanazt olvassák, azonban mást és mást hallanak ki, jegyeznek meg belőle. Mert a fiúk felfedező stratégiával olvasnak, a lányok érzelmi beállítottsággal, őket az érzelmi rezonancia öntudatlan vágya vezérli.

Magyarországon nehezebb kiadni a gyermek- és ifjúsági könyveket. Nem a megírással van a baj, hanem a megjelentetéssel. A kortárs magyar szerzők jó alkotásai mögött nincs üzleti, kiadói háttér. A Magyar Olvasási Közalapítvány célja jó gyermek- és ifjúsági könyvek kiadása. Olyan szerzők műveiről van szó, mint Berg Judit, Békés Pál, Csukás István, Lázár Ervin, Kiss Ottó, Lackfi János, Nógrádi Gábor és Tóth Krisztina. A Magyar Olvasástársaság honlapján (www.HUNRA.hu) van egy húsz évre visszatekintő gyerekirodalmi adatbázis műfaj, korcsoport, nem szerinti bontásban, a művekről 5- 10 soros tartalmi ismertetővel. Innen a szülő a gyerekének, pedagógus a tanítványának kereshet megfelelő olvasnivalót.

=**Köznevelés 2010. 37. sz. p. 21.**

Róbert Péter: A prágai gólem

Marek Toman cseh író tollát is megihlette egy régi történet, amelyet felnőttek és gyerekek számára élvezhetően dolgozott fel A prágai gólem című, a General Press Kiadó gondozásában megjelent könyv. Érdekes módon, élve írói szabadságával egy szerelmi történetet sző a legendába, egy fiatal fiú, a rabbi vőjelöltje és famulusa beszél el a gólem- és rajta keresztül a prágai Zsidóváros történetének egy mozgalmas időszakát. A XVI. század végét a csehországi zsidóság aranykorának nevezik, Rudolf császár kedvelte őket, különösen a tudós Löw rabbit, de ez nem jelentette a teljes biztonságot. Nem voltak jogaik, pogromok és vérvádak fenyegették életüket és vagyonukat. Sok ismeretet kapunk erről a különös közegről, belátunk a kerítés mögötti mindennapokba, a rabbi bölcs szavai filozófiai mélységeket tárnak fel.

=**Köznevelés 2010. 30. sz. p. 21.**

Dr. Széles Dezsőné - Seressné Barta Ibolya: Nemzetközi Iskolai Könyvtári Nap

Az Iskolai Könyvtárosok Nemzetközi Szervezetének (IASL) elnöke, dr. Blanche Wolls 1999-ben intézett felhívást a Nemzetközi Iskolai Könyvtári Nap megszervezésére. 2008 óta október hónap lett az iskolai könyvtárak nemzetközi hónapja, melyet évente más-más szlogennel hirdetnek meg. Ebben az évben a Sokféleség, kihívás, rugalmasság - *Az iskolai*

könyvtár mindenre képes! szlogennel vártak minden érdeklődőt a könyvtári hónap és a Nemzetközi Iskolai Könyvtári Nap rendezvényeire.

Ezen a napon a világ különböző iskoláiban a diákok, a tanárok, a szülők, az iskolafenntartók, az önkormányzati képviselők, a sajtó számára szervezett programokkal irányítják rá a figyelmet az iskolai könyvtárakra, melyek fontos szerepet töltenek be az információszerzés és – feldolgozás módszereinek megtanításában, hogy azután az egész életen át történő tanulás, a szüntelen megújulás nélkülözhetetlen eszközévé váljanak. Ezt a törekvést az Európai Unió is támogatja.

Kértek mindenkit, aki az előző években már csatlakozott vagy ebben az évben szeretett volna csatlakozni, regisztráljon a Dömsödy Andrea által elkészített magyar honlapon (<http://www.ktep.hu/user/register>). Elérhetőség: Vörösmarty Mihály Általános Iskola és AMI könyvtára, 4031 Debrecen, Angyalföld tér 4.

Milyen tevékenységeket javasol az IASL?

Készítsenek a diákok könyvtári újságot, tervezzenek emblémát, logót, könyvjelzőt, plakátot. Készítsenek a diákok riportot a szüleikkel, tanárokkal, diákokkal arról, hogyan változott az iskolai könyvtár az évek során, milyen élményeik vannak. Esetleg fotókiállítás szervezése is szóba jöhet.. Publikálják a rendezvényeket az iskola weblapján, s ennek elérhetőségét küldjék el az IASL e-mail címére, hogy a világhálón összegyűjtve bárki könnyen rátalálhasson.

=Köznevelés 2010. 31. sz. p. 10.

Tanító

Bosányi Éva: Miért éppen Tündér Lala? (1.rész)

A gyermekirodalom gazdag kínálatából nem könnyű kiválasztani a megfelelő olvasnivalót kisiskolás tanítványainknak. Hiszen nagy a tét: jól szolgáljuk-e irodalmi nevelésüket, előbbre visszük-e a könyv, az olvasás iránti szeretetüket? Sokféle szempontot kell mérlegelnünk a jó döntéshez. A mű kiválasztása mellett a tanulók önálló olvasásának irányítása szintén meghatározó jelentőségű.

A szerző Szabó Magda: Tündér Lala című meseregényét választotta negyedikesének a nagyobb terjedelmű szépirodalmi művel való találkozás örömeinek megtapasztalásához.

Meggyőződése, hogy személyiséget gazdagító tartalma, esztétikai értékei és a gyerekekhez közeli problémák, helyzetek közelebb viszik őket az olvasás, a könyv szeretetéhez.

Komáromi Gabriella dupla fedelűnek nevezi azokat a könyveket, melyeket egyaránt szívesen olvasnak a felnőttek és a gyerekek is. Azt írja, „az ilyen könyveket a gyerek élvezi, a felnőtt érti...” A szerző ilyen könyvnek tartja a Tündér Lalát. A gyerekek együtt élhetik át a kalandokat Lalával, izgulhatnak azon, hogy alakul az emberszívű főhős sorsa. Lehet olyan kisdíák, akinek Amalfi kapitány megpróbáltatásai szorítják össze a szívét, vagy a kis Gigi szeretetre méltó alakja és a vele történt igazságtalanságok. Talán sokan választanak lakóhelyül Tündérországot. Biztosan sok gyerek érez rá a könyv humorára. A felnőttek pedig talán – ha belekukkantanak a könyvbe, mit is olvas csemetéjük – elgondolkoznak azon, hogy elég időt, figyelmet szentelnek - e gyermeküknek, de megítélhetik az író azon véleményét is, melyet a meseregénybe elrejtve a gyermeknevelésről ír.

A cikk további részében a műből kiválasztott konfliktushelyzeteket elemez a szerző.

= Tanító, 2010. november p. 16-18.

Internetes források

Az önálló információszerzést tanítják két iskolában Szombathelyen

A pályázaton a megyei, városi és községi könyvtárak mellett a közoktatási intézmények könyvtárai is részt vehettek, de nem önállóan, hanem konzorciumi formában. A Neumann János Általános Iskola és a Paragvári Utcai Általános Iskola az egyik konzorciumot alakította. A nyolc milliós projekt megvalósítása 2010. szeptember 1-jén kezdődött.

A két iskolai könyvtár informatikai infrastruktúrájának közel azonos szintre hozásával megteremtik a feltételeket az azonos színvonalú könyvtárhasználatra. Ez alapja lehet a közös versenyek, internetes vetélkedők megszervezésének. A támogatás lehetővé teszi 2 munkaállomás létesítését. Beszereznek 7 használói számítógépet, 10 használói notebookot, 2 projektort, 1 vetítővásznat és 1 vizuál táblát, 2 multifunkcionális nyomtatót, 1 szünetmentes áramforrást, 2 routert, 9 USB adaptert és 3 külső merevlemez.

Forrás: 2010. szept. 5.

http://vasnepe.hu/cimlapon/20100903_neumann_iskola_tudasdepo

Továbbra is ingyenes az internet oktatás Nagykanizsán

A nagykanizsai Halis István Városi Könyvtár az elmúlt időszakban több mint száz olvasójeggyel rendelkező városlakónak és környékbelinek nyújtott ingyenes segítséget az internet használatának megismeréséhez. Ősztől ismét folyamatosan várják a könyvtár internet oktatói a jelentkezőket a továbbra is ingyenes öt órás tanfolyamokra. A részvétel egyetlen feltétele az adott időszakra érvényes olvasójegy.

Forrás: 2010. szept. 6.

http://zalaihirlap.hu/helyi_hirhalo-nagykanizsa_/20100906_ingyenes_internet_oktatas

A gyerekek számára újdonság, hogy a könyvet nem kell feltölteni

A digitális korban felnövő gyerekeink biztosan kezelik a laptopot, van Facebook és Youtube accountjuk, tweetelnek és sms-t írnak - de vajon felismernek-e egy könyvet? Rájönnek-e, hogy hogyan kell használni? Nem is olyan biztos.

Lane Smith gyerekíró, akinek hangzatos című könyve, a *Három kismalac* igaz története nagy siker volt Angliában, most úgy érezte, érdemes bemutatni a gyerekeknek „a könyvet” - könyv formájában - nyomtatott papíron.

Részlet a bemutatóból:

„- Hogyan görgetek le az oldalon? - kérdezte a nyuszi kicsit zavartan.

- Lapoznod kell, fordítsd meg a lapot. Ilyen egy könyv - mondta a bölcs öreg majom.

A nyuszi még jobban zavarba jött.”

Aztán a csacsi formájú nyuszi számára kiderül az is, hogy nem kell jelszó a könyvhöz, sőt fel sem kell tölteni, viszont blogolni sem lehet vele.

Forrás: 2010. szept. 7.

http://www.kulturpart.hu/irodalom/21422/a_gyerekek_szamara_ujdonsag_hogy_a_konyvet_nem_kell_feltolteni2010_szeptember_04

Automata is kölcsönöz könyveket a kecskeméti megyei könyvtárban

Szeptembertől automata kölcsönző gép üzemel a kecskeméti Katona József Könyvtárban. Ennek segítségével a könyvtártagok önállóan is kikölcsönözhetik a könyvtár gyűjteményében található köteteket, időszaki kiadványokat. Az automata nyugtát is ad, amelyen szerepel a kikölcsönzött dokumentumok címe, vonalkódja, a kölcsönzési határidő (lejárat napja) dátuma. Természetesen továbbra is igénybe vehető a hagyományos kölcsönzési mód is a könyvtárban.

Forrás: 2010. szept. 15.

<http://w3.baon.hu/bacs-kiskun/kultura/automata-kolcsonzi-a-konyveket-327671>

Átadták a pécsi Tudásközpontot (Kaptárt)

Megcsodálható az ország legkorszerűbb könyvtára: az 5,5 milliárd forintból megépített intézmény hivatalos neve: Dél-dunántúli Regionális Könyvtár és Tudásközpont, de a jelek szerint a pécsiek a szerdán birtokba vett 13 ezer négyzetméteres építményt vagy tudásközpontként emlegetik majd, vagy a Kaptár fantáziánévén. A pécsi intézmény irányítói viszont azt ígérik, hogy a ház gazdag programkínálata és az itteni légkör idecsalja majd a kultúrára szomjazókat. A prognózis szerint a jelenlegi 17 ezer regisztrált könyvtári tag 2012-re 23 ezerre gyarapodik, az éves látogatói létszám pedig 309 ezerről 464 ezerre emelkedik. A Kaptárt Baranya és Pécs önkormányzata, illetve az egyetem tartja fenn. A trió eddig is százmilliókat fordított a könyvtáaira, az új intézmény belépésével ez a kiadás 300 millió forinttal nő.

A Tudásközpont egyik nagy vívmánya az, hogy egyetlen házba költözik közel 1 millió dokumentum. A három - pécsi, megyei és egyetemi - könyvtár a számítógépek megérkezésével rendeződik majd végleg egyetlen rendszerbe. Az automata rendszernek köszönhetően akár könyvtárosok segítsége nélkül is kölcsönözhetnek a látogatók.

Forrás: 2010. szept. 16.

http://www.nol.hu/kult/millio_konyv_egy_helyen_kesz_a_kaptar

Győr-Moson-Sopron megyei Wikipédia és otthonról indított könyvtárközi kérés

Új portált indít a Kisfaludy Károly Megyei Könyvtár „*Kisalföldi Tudástár*” néven, melynek számos előnyét az olvasók várhatóan jövő év elejétől élvezhetik. Az új honlap lehetőséget teremt a könyvtárak közti együttműködésre, hiszen a rendszerhez csatlakozott bibliotékák mindegyike helyezhet el tartalmat a portálon. Ez olyan többlétszolgáltatásokat nyújt majd, mint például több ezer dokumentum elérése az interneten. Létrejön a Győr-Moson-Sopron megyei Wikipédia, amely helyismereti információkkal szolgál, valamint megvalósul egy országosan is új projekt, a könyvtárközi kölcsönzés. Utóbbi lehetővé teszi az olvasók számára, hogy otthonról akár éjjel elindítsanak egy könyvtárközi kérést, hogy már csak a kért dokumentumért kelljen a könyvtárba menni. A megyei könyvtár új szolgáltatásai között szerepel még a könyvtári kérések elektronikus kiszolgálása és a könyvtárak közötti csoportmunka.

Forrás: 2010. szept. 17.

http://www.gymsmo.hu/index_portal.php?hlid=7120

Jutalomból könyvtáros lehetnek a gyermekek

A Siófoki Városi Könyvtár Gyermekkönyvtára Könyvtároscsere-napot hirdet 4-8. osztályos diákoknak. A nap lényege, hogy a 4-5. és a 6-8. osztályosoknak szóló feladatlapot helyesen kitöltő gyerekek közül kisorsolják a könyvtáros kollégák az a szerencsést, aki egy egész délutánon át egy könyvtáros néni segítségével kipróbálhatja a könyvtárosi munkát. A feladatlapok elérhetők az interneten, a helyszínen és a város általános iskolai könyvtáraiban is.

A japán iskolai könyvtárakban jelentős szerepet kapnak a diáksegítők. A diákok számára ildomos a diákszövetség keretén belül valamely iskolai egységet vagy tevékenységet szabadidejükben támogatni. Eszerint van aki az egészség-megőrzési, a sport, büfé, könyvtári, mások pedig a környezeti bizottságban vesznek részt.

Forrás: 2010. szept. 18.

<http://konyvtarostanar.klog.hu/2010/09/egy-jo-otlet-siofokrol/>,

Nehéz jegyet kapni a New York Public Library gyerekfoglalkozásaira

Mivel hamisították a belépőket a New York-i Közkönyvtár Upper East Side fiókkönyvtárának meseóráira, színes jegyeket kellett kiadni a könyvtárosoknak. A könyvtár előtt ugyanis sorok állnak. Az énekekkel tarkított mesélős előadást csütörtökönként kétszer adják elő a könyvtárban. Más könyvtáraknak is van hasonló szolgáltatása, de ez a legnépszerűbb. Aki be akar jutni csemetéjével, annak akár 90 perccel is előbb kell érkeznie. Ilyen várakozás még a Broadway-előadások előtt sincs. Egy előadásra 20 totyogós fér be. A könyvtár mindazonáltal érzi a megszorítások hatását és kénytelen csökkenteni nyitva tartását.

Forrás: 2010. szept. 19.

http://www.nypost.com/p/news/local/manhattan/tot_ticket_at_library_NwqjC4m91r2dkpNIIw8pmN#ixzz0yqPkTRJd

Élő közvetítések a YouTube-on

A legnépszerűbb videómegosztó oldal már megkezdte a streaming („folyó”) szolgáltatás előkészítését, most kétnapos tesztüzem keretén belül próbálgatják az új rendszert. Sajnos azonban úgy néz ki, hogy a rendszer fenntarthatatlan lenne, ha mindenki szabadon indítana saját videó-folyamot, így elsősorban vállalatok, intézmények részére kínálnák a szolgáltatást. Az élő közvetítések világa azért nem példa nélküli a Google történetében, a vállalat már közvetítette az amerikai elnök egyik beszédét, valamint a U2 koncertjét is. A terveket tehát a későbbiekben, a tapasztalatok alapján konkretizálják, a tesztelésben bárki részt vehet, ám csak az előre beállított élő műsorfolyamok közül választhat.

Forrás: 2010. szept. 15.

<http://hirek.prim.hu/cikk/79119/>

Gyerekek könyvtári ellátása Göteboriban

Érdekes és hasznos ötletek az olvasóvá nevelés lépcsőfokaihoz: gyűjtemény kihelyezés orvosi rendelőbe, gyermekellátási központba; új szülőknek szervezett tanfolyam; szülői könyvvállomány; babacsoport a könyvtárban; óvodai csoport a könyvtárban; első, második és

harmadik ajándékkönyv; irodalmi díjak a népszerű könyveknek; óvónők és pedagógusok a könyvtárban; gyerekkönyvek elhelyezése a könyvtárban.

Forrás: 2010. szept. 15.

<http://melissaofficialis.blogspot.com/2010/09/gyerekek-konyvtari-ellatas-goteborgban.html>

Az ötvenes évek olvasóit várják Nagykanizsára

Az 50-es évek olvasóit keresi a jövőre jubiláló Halis István Városi Könyvtár. A kor tanúinak emlékei alapján az elmúlt 60 évre jellemző sarkokat alakítanak ki a Kálvin téri főépületben. 2011-ben kettős jubileumot ünnepel a könyvtár: elődje 1951-ben kezdte meg működését az Ady utcán, s fél évszázadra rá, 2001-ben vehették birtokba a Kálvin téren épült, a kor követelményeit maximálisan kielégítő palotát - nyilatkozta Czupi Gyula igazgató. Ennek kapcsán szeretnék a mostani olvasók számára is tapinthatóvá tenni az elmúlt 6 évtized könyvtári munkáját, megidézve az ötvenes és az azt követő évek szellemiségét. Az elkövetkező időszakban a bibliotéka főépületében egy-egy évtized kapcsán korhű könyvtári sarkokat alakítanak ki, régi bútorokkal, s hagyományos katalógusrendszerrel.

Forrás: 2010. szept. 22.

http://zalaihirlap.hu/kultura_oktatas-kultura/20100921_az_otvenes_evek_olvasoit_varjak

A digitális eszközök nem hagyják pihenni az agyat

Amikor az emberek digitális tartalmakkal töltik be a holtidőket, attól a pihenőtől fosztják meg magukat, amely alatt megemésztik az információkat, megjegyzik azokat, vagy hatásukra új ötleteik támadnak.

Loren Frank, a Kaliforniai Egyetem oktatója a tanulás és a memória mechanizmusát tanulmányozva arra a következtetésre jutott, hogy ha az agyat szünet nélkül stimulálják, akkor éppen ezt a tanulási folyamatot akadályozzák meg. Az emberek hiába érzik úgy, hogy szórakoznak vagy pihennek: ha edzés közben mindenféle elektronikus eszközt működtetnek vagy a buszmegállóban várakozva videoklip-hirdetést bámulnak, valójában az agyukat terhelik.

Forrás: 2010. szept. 23.

http://www.sg.hu/cikkek/77009/a_digitalis_eszkozok_nem_hagyjak_pihenni_az_agyat

Akadálymentesítés: több, mint bejutni kerekesszékkal a könyvtárba

Sokan mondják, hogy akadálymentesít a könyvtár, azonban ritkán jelent az épületbe kerekesszéken való bejutáson túli, átfogó szemléletváltást.

Mit is jelent ez a BGF PSZK új zalaegerszegi könyvtárában?

Szabó G. Tibor, a projekt informatikai vezetője: Az állomány új elhelyezése a mai 6 helyett 4-5 polcsoros lesz (a legfelsőt és legalsót kihagyjuk). Így a dokumentumok többsége az 50-150 cm közötti magasságba esik, ami kerekesszékből jól elérhető. Az építészeti akadálymentesség egyébként teljes.

Forrás: 2010. szept. 29. <http://www.kithirlevel.hu/k.php?k=11822&s=1&h=m>

A szakközepes olvasói elit olvasmányai - meghatározóak a kötelező olvasmányok

Beszédes, de nem reprezentatív felmérés készült a fiatalok olvasási szokásairól: az eredmény táblázatban látható. A legnépszerűbb szerző a *Harry Potter* angol írója, *J. K.*

Rowling, de az első tízben szerepel még *Stephen King*, illetve *Wass Albert* is. Tényszerűen mi is állapítható meg ezekről a listákról? Elsőre mindenképp a keveredés, a sokszínűség a feltűnő. A szép-, illetve a szórakoztató irodalom egymás mellé kerülése, az, hogy *Kosztolányi Dezső* és *Paolo Coelho* ugyanolyan helyezést ért el a legkedvesebb szerzők kategóriájában. Szembetűnő, hogy a szépirodalomból szinte kizárólag a kötelező tananyag került be, de a lektúr kategóriában is nagy a szórás. Akad itt romantikus vámpírtörténet (*Alkonyat*), történelmi krimi (*A Da Vinci-kód*), sci-fi (*Dűne*), de fantasy (*A gyűrűk ura*) is. Az elmúlt években jött fel az élbolyba *Wass Albert* is, akit - *Szabó Magdával* együtt - a közelmúlt legnépszerűbb magyar szerzői között tartanak számon a felmérésben részt vevők. Fény derült arra is, hogy a fiatalok elsősorban a kisebb, hagyományosabb könyvesboltokat szeretik. A kedves műveket és szerzőket firtató felmérésben a Gutenberg János Könyvkereskedelmi Szakközépiskola 333 növendéke vett részt, 170 férfi és 163 nő, az átlagéletkor 24,1 év volt. A munkát Péterfi Rita, az Országos Széchényi Könyvtár munkatársa végezte. A legszívesebben olvasott könyvek:

- A Pál utcai fiúk - 70%
- Egri csillagok - 24%
- Szent Péter esernyője - 16%

Érdekes azonban, hogy se költőt, se kortárs magyar szépírókat nem találunk a listákon. A felmérés nem reprezentatív, hiszen csak „Itt az olvasói elitől van szó”

Forrás: 2010. szept. 29. <http://www.kithirlevel.hu/k.php?k=10108&s=1&h=m>

A középiskolában is a vámpír a legmenőbb regénykarakter - angolul is olvassák

A 14-18 évesekre mindenekelőtt az jellemző - állítja a Fővárosi Szabó Ervin Könyvtár Andrassy úti fiókját vezető Novák Péter könyvtárvezető -, hogy legtöbbjük ún. értékes irodalmat jobbra csak kényszer hatására vesz a kezébe, vagyis kötelező olvasmányként. És akkor sem túl lelkesen, amin egyébként több okból sincs miért csodálkozni.

Vámpírok, titkos társaságok vámpírszabású tagsággal, és akik mindezeket halomra lövik, tehát: a vámpírvadászok. Manapság ezek a karakterek izgatják legjobban a belbudapesti középiskolások zömét, amely inkább a neten, a tévében és a moziban keres helyszínt irodalmi barangolásaihoz, mintsem hogy megkérdezné szaktanárát, könyvtárosát.

Új trend, hogy egyre többen olvasnak idegen nyelven, főként angolul. Ez örömteli, bár azért nem árt tudni, hogy legtöbbnyire külföldiül is a vámpírokról, összeesküvőkről, gyilkosokról és a ködös, távoli jövő kalandorairól szóló könyvek népszerűek, és azt sem, hogy gyakran azért keresik e köteteket, mert nem bírják kivárni a magyar fordítást. Lassan ott tartunk, hogy ha netán úgy telik el egy hét, hogy egyetlen vámpíros könyv sem jelenik meg a piacon, olvasóközönségük szinte sokkot kap - jegyezte meg a könyvtárvezető. Hozzátette: természetesen ahogy mindig, ma is megvan az a középiskolás réteg, amely inkább az ún. veretes irodalom iránt fogékony, vagy arra is. Csak ez a réteg mostanában igen vékony.

Forrás: 2010. szept. 29. http://www.nol.hu/kult/20100923-verszivok_meg_akik_halomra_lovik_oket

Mást olvasnak a fiúk és a lányok

A fiúk 16, illetve a lányok 8%-a egyáltalán nem vesz a kezébe olvasnivalót. Pedig az olvasás, amellyel, hogy szórakoztat, fejleszti szókincsüket, szövegértési képességeiket, szociális készségüket. A legutóbbi PISA-felmérésből kiderül, hogy szövegértés terén Magyarország 65 ponttal áll Finnország mögött. A nemek tekintetében elmondható, hogy a fiúk 40 ponttal gyengébben olvasnak, mint a velük egykorú lányok, viszont ezt ellensúlyozza

jobb absztrakciós és következtető képességük. A hazai oktatásügy egyik legnagyobb kihívása, hogy növelnie kell a jó szövegértésű diákok arányát, és minimalizálni azok számát, akik gyenge szövegértésük miatt a társadalom peremére kerülhetnek. A gyenge szövegértési képesség ugyanis hatással van az egyén jólétére, valamint a társadalom és a gazdaság állapotára és versenyképességére egyaránt. Ha a jelenlegi 65 pontos hátrányunkat 20 év alatt ledolgoznánk, akkor ez Csapó Benő, a Szegedi Tudományegyetem Neveléstudományi Intézete professzorának számításai szerint a hazai GDP sokszoros emelkedésével járhatna együtt.

Dr. Győri János, a Magyar Olvasástársaság (HUNRA) elnöke arra is felhívta a figyelmet, hogy az oktatás mellett a családnak, a környezetnek talán még nagyobb szerepe van az olvasási szokások kialakulásában. A HUNRA és a Nemzeti Tankönyvkiadó most megkötött együttműködésének köszönhetően ezúttal a Nemzeti Tankönyvkiadó is részt vesz az Olvasástársaság nemrég elindított kezdeményezésében, az SOS-gyermekfalu családjainak könyvekkel való támogatásában. Ennek keretében a kiadó az SOS-családoknak „Családi könyvbatyut”, az intézményt elhagyó nagykorú fiataloknak pedig „Életút kezdő könyvbatyut” ajándékozik, benne számos klasszikus művel.

Forrás: 2010. szept. 29. http://www.tozsdeforum.hu/i/c-hozzuk_ujra_divatba_hazai_osszefogas_az_olvasasert-menu-cimlap-submenu-onearticle-news_id-415742-red-latest.html

Fúzió és automatikus kölcsönzés Pécsen

A 6-os főút pécsi végénél épült megakönyvtár, a Dél-Dunántúli Regionális Könyvtár és Tudásközpont. Az öt és fél milliárd forintból épült intézményben egyesültek a környék nagy könyvtárai. Először a megyei és városi könyvtárakat olvasztották egybe, aztán beköltözött melléjük a Pécsi Tudományegyetem három karának könyvtára.

A három könyvtár összeolvasztása szervezeti és olvasói szempontból is hasznos. Az eddig nyolcezer négyzetméteren, de tizenkét épületben működő könyvtárakat pakolták be egyetlen tizenháromezer négyzetméteres helyre. Az így létrejött - október 22-én megnyitott - intézmény már csak azért is izgalmas, mert egyszerre irányítja két igazgató.

A könyvtárfejlesztés legfontosabb vívmánya mégis az, hogy a technikának köszönhetően véget vetett a könyvtárosok egyeduralmának a kölcsönzésben [??? a szerk.]. A forradalmat a digitális könyvkölcsönzés jelenti. A gránitból faragott, bibliatartóra emlékeztető alkalmasosság leolvassa a kölcsönözni kívánt könyv vonalkódját, társítja a kölcsönző mágneskártyánkhoz, és már vihetjük is. A visszaadás még szórakoztatóbb: lakótelepi házak szemétdobóihoz hasonló csapóajtók mögé kell betenni a visszahozott könyveket.

Forrás: 2010. szept.30. <http://index.hu/kultur/klassz/2010/09/23/pecskulcsprojektek/>

A világ első Meseterápia Központja

2010. szeptember 30-án, a Népmese napján megnyílt Magyarországon a világ első Meseterápia Központja Paloznakon, mely a világot jobbítani akaró emberek nemes szándékából azzal a céllal jött létre, hogy egy komplex művészetterápiás modell keretében kapukat nyisson meg egy stabil, saját belső értékeken nyugvó, a szűkebb és tágabb környezettel is harmonikus kapcsolatot fenntartó élet kialakításához és a boldogság képességének elsajátításához. A Meseterápia Központot azoknak a gyermekeknek és felnőtteknek hozták létre, akik fizikailag és mentálisan is egészségesnek számítanak, de életük bizonyos pontján olyan nehézségekbe ütköznek, amelyekkel nem tudnak segítség nélkül megbirkózni. Elsősorban a megelőzésre, a prevencióra fektetik a hangsúlyt, hogy időben

vissza lehessen fordítani azokat a folyamatokat, amelyek a testben és a lélekben betegségeket okoznak.

A Központ két épületből, gazdálkodásra alkalmas földterületből, egy Madárparkból, valamint egy téli és nyári röpdéből áll. A Meseterápia Központot külső megjelenésében a mesék világa köti össze, amely az Ég és Föld összekapcsolására, a mikro- és makrokozmosz megjelenítésére utal, s hangsúlyozni kívánja az ember kapcsolatát a körülötte lévő természettel és a világmindenséggel. A kertben – ahol hangsúlyos szerephez jut a biogazdálkodás fortélyainak átadása – a gyerekek és a felnőttek megtanulhatnak kertészkedni és gazdálkodni. A kézműves foglalkozásoknak, játéknak és focinak is helye lesz a Meseközpont életében

Forrás: 2010. szept. 30. <http://csodaceruza.hu/?p=1922>

Több száz kilométeres reklám a könyvtáraknak

Gyalog, valamint kerékpárral Békéscsabáról indultak el könyvtárosok és olvasók Pécsre, hogy népszerűsítsék az útvonalon lévő bibliotékákat és azok szolgáltatásait. Mint arról *Rakonczás Szilvia*, a Békés Megyei Tudásház és Könyvtár könyvtári részlegének vezetője hétfőn elmondta, a „zarándokok” hétfőn reggel Békéscsabáról indultak el, és 284 kilométer megtétele után vasárnap fognak megérkezni Pécsre.

A könyvtárosokból, könyvbarátokból és diákokból álló csapat útközben meglátogatja például Orosháza, Szeged, Mórahalom és Baja könyvtárait. Útjukról és tapasztalataikról beszámolnak a kezdeményezésről a <http://twitter.com/konyvtarut> oldalon. A Békéscsabáról indult csapat tagjainak többsége nem karikázik el Pécsre, hanem útközben más „zarándokok” váltják le őket. *Rakonczás Szilvia kiemelte*: a túra megszervezésével nem elsősorban az volt a céljuk, hogy a fizikai teljesítményt helyezték előtérbe, hanem az olvasás és a könyvtárhasználat fontosságára hívják fel a figyelmét az érintett útvonalon élőknek. -

Forrás: 2010. okt. 6. <http://www.stop.hu/articles/article.php?id=751844>

Mini könyvtár a rendelőben Sárváron

Unaloműzőként mini könyvtárat rendeztek be a sárvári rendelőintézetben. A betegek levehetnek egy-egy könyvet a polcra és olvashatják azokat. A rendelő könyvespolcán ott lesz majd például *Márai Sándor Fűveskönyv* című alkotása és *Popper Péter Belső utak* című könyve is. A páciensek is bővíthetik a kötetek listáját saját olvasmányokkal.

Forrás: 2010. okt. 7.

<http://www.nyugat.hu/tartalom/cikk/49163> mini konyvtar a rendeloben

Olvasókör-terápia. Miért működnek jól egyes olvasókörök és mások miért nem?

Növekszik az olvasókörök népszerűsége, akár könyvtári, akár magánszervezésűek. A 2008-ban elvégzett amerikai vizsgálat néhány közös problémát, a működést akadályozó gondot fedezett fel, melyek függetlenek a csoport egyéb jellemzőitől. Ezek közé tartozik, ha a tagok arra panaszkodnak, hogy kevés időt fordítanak az olvasottak megbeszélésére, mert mások a nyári filmjüket akarják megmutatni, vagy a csipegetni valót várják. Fontos, hogy a csoportnak közös célja legyen. Vannak, akik szabályokat hiányolnak, és a szabályok sok mindenre vonatkozhatnak. A több mint 1200 válaszadó 94 százaléka panaszolta, hogy a csoport főként nőkből áll, és 83% szerint az életkor 40 fölötti: szükség lenne új tagokra, fiatalokra, másféle emberekre, fiatalításra. Új tagokat toborozni, röplapokat kihelyezni a könyvtárban, könyvesboltokban, egyházi közösségekben, munkahelyi étkezőkben. A fiatalokat nem csak az iskolában, hanem az internetkávézókban is meg lehet szólítani. Új

embereket ne a megszokott környezetünkben keressünk! Ha a kiválasztott könyvekről panaszkodnak, ismét az őszinte beszélgetés a megoldás, és az, ha nem csak a csoport vezetője tesz javaslatot. Ne a bestseller listáról válasszunk! Ha olyan műfajú könyvet választunk, amelyet nem mindenki kedvel, lehet, hogy érdekesebb, sikeresebb lesz a megbeszélés. És végül: minden itt említett probléma megoldásának alapja a jó kommunikáció. Gyakran segít, ha - legalább időlegesen - külső moderátor vezeti az összejöveteleket.

Forrás: 2010. okt. 8. <http://humanus.bibl.u-szeged.hu/human/cikk-mokka>

Növekedett a gyerekek könyvkölcsönzése – de nem kötelezőt!

A tanárok igenis adnak a diákok szavára? Növekedett a gyerekek könyvkölcsönzése - a pedagógusok nem ezt nézik. De! Kit érdekel a kötelező olvasmány? Hosszú mondatok, ismeretlen szavak: a diákok számára így jelennek meg a kötelező olvasmányok, amelyeket nagy részük nem is olvas szívesen. Pedig ma is vannak könyvmoly diákok, csak ők másra kíváncsiak.

Nincs olyan előírás, amely meghatározná, hogy hány évesen milyen könyveket kell elolvasniuk a diákoknak, mégis: a pedagógusok lassan fél évszázada ugyanazokat a könyveket olvastatják velük.

Gombos Péter: A magyartanárok 39 százaléka azt állította: a diákok érdeklődése alapján választ kötelező olvasmányokat. Ám ez alatt azt értik, hogy ha például az osztálynak nem tetszik *Az aranyember*, akkor föladják *A kőszívű ember fiait*.

A felmérés szerint a magyartanárok egyikének sem jutott eszébe a könyvtári kölcsönzések alapján összeállítani a kötelező olvasmányok listáját, holott abból kiderülne, mit is szeretnek olvasni a diákok, akik egy része rendszeresen jár könyvtárba, s ők többet olvasnak, mint korábban. Péterfi Rita olvasáskutató vidéki könyvtárak kölcsönzése alapján megállapította: míg 2003-ban egy gyerek átlagosan 11 könyvet vitt ki a városi könyvtárból, addig 2008-ban már 12,5-et.

Forrás: 2010. okt. 9. <http://www.kithirlevel.hu/k.php?k=2559&s=1&h=m>

Könyvtári éjszaka - idén másodszor Esztergomban

A könyvek és az olvasás iránt érdeklődő középiskolásokat várták pénteken éjszaka az esztergomi Helischer József Városi Könyvtárban. A fiatalok játékos formában ismerkedtek meg egymással, illetve kedvenc olvasmányaikkal. Az est díszvendége *Lackfi János* költő volt. A könyvtári éjszakát idén immár második alkalommal rendezték meg a Helischer József Városi Könyvtárban. Az esti programra azokat a középiskolásokat várták, akik szeretik a könyveket és az olvasást. Hernádi Mária tanárnő vezetésével a diákok drámapedagógiai játék keretein belül ismerkedtek meg egymással és legkedveltebb olvasmányélményeikkel. A könyvtári éjszaka célja, hogy a fiatalok közelebb kerüljenek az irodalomhoz és a könyvekhez.

Forrás: 2010. okt. 10, http://www.etvonline.hu/etv/?dir=hir_reszletes_inc&id=4110

Gyengén olvasunk és számolunk?

Az OECD és a kanadai statisztikai hivatal által készített "All" című nemzetközi kutatás a felnőtt, 16-65 éves lakosság általános alapkészségeit mérte 11 országban. Magyarországon 164 településen 13 ezer 600 embert kerestek meg, teljesítményüket négy szempont alapján mérték: a prózaolvasási, a dokumentumolvasási, a számolási és a problémamegoldási készséget vizsgálták. A kutatás egyik legérdekesebb eredménye szerint a magyar nők jobban olvasnak, jobban számolnak, mint a férfiak, és problémamegoldó

készségük is erősebb. Ez szinte a világon egyedülálló, ugyanis a legtöbb országban a férfiak a számolás terén megelőzik a nőket.

Forrás: 2010. okt. 11.

http://penzcentrum.hu/cikk/1025351/1/megdobbento_felmeres_a_magyarok_negyede_nem_tud_szamolni_olvasni

Pár olvasót remélünk, akik évek múlva is betérnek hozzánk - minden tízedik ember jár könyvtárba

Nosztalgia villamos közlekedett péntek délelőtt a Debrecenben lévő könyvtárak között. Az egyetemi, a városi, a megyei és a református kollégium könyvtára fogott össze az olvasás és a könyvtárhasználat népszerűsítéséért.

Egyre szélesebb körben elérhető és hódít az e-könyv, azaz az elektronikus könyv, és léteznek a hangos könyvek is - ezért kell népszerűsíteni a hagyományos olvasásmódot. A rendhagyó könyvtáros találkozón elhangzott: Debrecenben a modern technika és az internet térhódítása ellenére sikerült megtartani a könyvtárak vonzerejét. A városi könyvtárban évek óta nem csökkent, a megyei intézményben pedig kis mértékben nőtt a beiratkozottak száma. Az intézményvezetők szerint a szervezett programok hozzájárulnak a könyvtárak népszerűségének a növekedéséhez.

- Minden tízedik ember jár könyvtárba - beiratkozókat keresnek a szegedi nosztalgia-villamoson is.

Forrás: okt. 13. <http://www.dehir.hu/kultura/2010/10/08/152316/nem-csokkent-az-olvasok-szama/>

A gyerekek szeretnék e-könyvet, a szülők kevésbé lelkesek

A gyerekek készek rá, hogy e-könyveket olvassanak, ám a szüleik nincsenek oda az új lehetőségért - derült ki egy amerikai könyvkiadó által megrendelt közvélemény-kutatásból. A Harrison közvélemény-kutató cég a Scholastic kiadóvallalat megbízásából 1045 gyereket és ugyanennyi szülőt kérdezett meg a témában.

A 9-17 év közötti korosztályban tizből hat válaszadó állította, hogy szívesen olvasna Kindle vagy iPad jellegű digitális olvasókon könyveket. Azt már csak háromból egy mondta, hogy ezzel a formátummal a maga szórakoztatására többet is olvasna.

A szülők körében eltérő kép mutatkozott: csupán hat százalékuknak volt e-könyv olvasója, 16 százalék mondta, hogy a következő egy év során be akar szerezni egy ilyen eszközt, de 76 százalékuknak nincs szándékában, hogy vegyen.

Forrás: 2010. okt. 14. <http://hirek.prim.hu/cikk/79321/>

Nagy siker a virtuális könyvtár - nincs büntetés, a könyv magától lejár

Két hét alatt kétezerhétszáz e-könyvet, újságot és audio fájlt kölcsönöztek ki a bécsi elektronikus könyvtárból. Főleg a magazinokat, a nyelvtanfolyamokat és a krimiket keresik az olvasók. A virtuális könyvtár, a <http://www.virtuellebuecherei.wien.at> állománya jelenleg 2.300 e-könyvből, újságból és audiofájlból áll, de az olvasói igényeknek megfelelően folyamatosan bővítik. Bárki kölcsönözhet könyvet, aki rendelkezik érvényes könyvtári tagsággal.

A kiválasztott médiumot - akárcsak az on-line vásárlásnál - egyszerűen be kell csak húzni a kosárba, ahol 30 percig előjegyzésben marad. Ha a kikölcsönzés mellett dönt az olvasó, a letöltést követően a médiumot elmentheti vagy mindjárt meg is nyithatja. A virtuális könyvtár előnye, hogy a hét minden napján, a nap minden órájában nyitva van, a kikölcsönzött könyveket, újságokat pedig nem kell visszavinni. A kölcsönzési idő - e-könyvek esetén

például két hét - lejártával ugyanis többé már nem lehet megnyitni a letöltött médiumot. Így nincs büntetés, a „visszaadott” könyvet pedig azonnal kikölcsönözhetik mások.

Forrás: 2010. okt. 20. <http://www.stop.hu/articles/article.php?id=760258>

Mentori szolgálatot indít a FSZEK hátrányos helyzetűek számára

Az is olvasson, akinek a legnehezebb. A hátrányos, veszélyeztetett helyzetű fiatalok könyvtárhasználóvá, olvasóvá válását segíteni hivatott, a személyes odafigyelést, egyénre szabott informálást előtérbe helyező mentori szolgálatot indított a Fővárosi Szabó Ervin Könyvtár (FSZEK) szociális képzést kapott könyvtárosok és a könyvtár működésének rejtjelmeibe beavatott szociális munkások közreműködésével. A program célja: hozzájárulni a résztvevők élethelyzetének javításához, kulturális hátrányaik legyűréséhez - mondta el érdeklődésünkre Nagy Anna, a Központi Könyvtár igazgatója. A szolgálat egyfajta kapocsként működik a család nélkül felnövő, gyermekvédelmi ellátásban részesülő és abból kikerülő gyerekek, fiatal felnőttek, nevelőik, tanáraik, gondozóik és a könyvtár között. Feladata, hogy a lehető legtöbb érintetthez eljuttassa a könyvtár szolgáltatásait, kedvet csináljon a megismeréséhez, rendszeres látogatásához.

Forrás: 2010. okt. 21.

http://www.nol.hu/lap/kult/20101019-az_is_olvasson__akinek_a_legnehezebb,2010.október20

Rajzfilm és a gyerekek

Digitális gyermekkor - Médiaismeret könyvtári környezetben címmel a FSZEK olvasásfejlesztési - médiaismereti foglalkozásokat indított gyerekek és szülők számára. Okt. 16-án a rajzfilmek lehetőségeiről és veszélyeiről beszélgetett Z. Karvalics László (ZKL) információstársadalom-kutató (Szegedi Egyetem) és Bálint Katalin (BK) pszichológus (Filmiroda Korhatár Bizottság, MTA Pszichológiai Kutatóintézete). A résztvevők a program befejeztével tovább tárgyalták az elhangzottakat, a rajzfilmhősök történeti fejlődését, pozitív tulajdonságaikat, a közös médiaélményt, a túlzott féltést, a „félelemkeltést a rajzfilmekkel kapcsolatban”. A megfelelő korhatár megtalálását és a rajzfilmek kontrollálását részletezte tartalmi (pl. a gonosz a példakép) és formai szempontból (BK) (hirtelen vágások, effektek, sötét tónus és hangulat, melyre a gyerek nincs felkészülve nem érett, hogy feldolgozza, stb).

A következőkkel mindenki egyetértett:

- a szülők tiltó-engedélyező felelőssége, amelyhez elengedhetetlen az adott médiatartalom ismerete (a hallgatóság szerint az egyik legnagyobb baj, ha a szülők olyasmit engednek, illetve tiltanak, amit nem is ismernek)
- közös élmény: filmnézés után nyíljon lehetőség a felmerülő gondolatok megbeszélésére
- baj, ha csak azért kapcsolják be a tévét, hogy a gyerek csendben legyen.

Az iskola és a könyvtár fontos lehet a gyerekek médiaismereteinek bővítésében, de a család, a szülők szerepe még fontosabb, hiszen a közös médiahasználat során ők lehetnek a médiatartalmak közvetítői és értelmezői. Először a szülőknek kell tudatos médiahasználóvá válni, így tudnak segíteni gyermeküknek eligazodni ebben a világban.

Forrás: 2010. okt. 21.

http://tudasdepo.fszek.hu/olvasaskultura_fejlesztese/mediaismereti_foglalkozasok/?article_hid=229

A Skype a Facebookkal felülírja a telekommunikációt

Forradalmi lépés nem csak a Skype, de a Facebook életében is: a két szolgáltatás integrációja. Azaz a jövőben a Facebookra bejelentkezve Skype-olhatunk, Skype kliensünkből pedig Facebookozhatunk.

Forrás: 2010. okt. 20. <http://www.digibiz.hu/a-skype-a-facebookkal-felulirja-a-telekommunikaciot/20101015>

Könyvtáros.com: Hogy tetszenek lenni Kolontáron?

Soháné Csóka Zita és Pongrácz Tímea: Se az iskola épülete, se a berendezése, állománya szerencsére nem sérült. 16 kisdíákunkkal együtt a könyvtárba menekültünk, amikor meghallottuk utcai kiabálásokból, hogy átszakadt a gát. Közülünk senki sem sérült meg. A gyerekek a körülményekhez képest nagyon fegyelmezetten viselkedtek: figyeltek kéréseimre, tökéletesen együttműködtek. Amikor megláttuk az első tűzoltókat, megnyugodtunk, hogy van segítség. Ők hozták ki a gyerekeket egyesével a karjukban, a nyakukban az épületből.

Jelenleg a polgármester úr munkáját segítem, megpróbálom koordinálni az adományokat Kolontáron, tartani a kapcsolatot a lakosság és a segítők között.

Forrás: 2010. okt. 27. <http://www.konyvtaros.com/2010/10/konyvtarba-menekultunk.html>

Körbirodalom Gyermekkönyvtár

A Tudásközpont IV. szintjén elhelyezkedő Gyermekkönyvtár Körbirodalom (a továbbiakban GYEK) több, mint 255 m² alapterületen nyújt teljes körű könyvtári szolgáltatást és egyéb szabadidős tevékenységek részére biztosít magas szintű kulturális háttérrel.

Szimbóluma a kör, a körforgás. Ez az épületen belül gyakorta visszatérő építészeti elem az intézmény szellemiségét is tükrözi. A legkisebb korosztály számára szervezett játékos foglalkozások, az iskolások több könyvhöz való szoktatása, az olvasmányok, mint élménynek a felfedezése, s az egész életen át tartó ismeretszerzés, tanulás, a könyvtárosok kitartó munkája révén, remélhetőleg állandó szellemi körforgást eredményez.

A közel 17 ezer könyv, a gyermekeknek, szüleiknek és nevelőiknek szánt folyóiratok, a CD-ROM-ok, a 12 számítógép, mind a tartalmas szórakozást és a hasznos ismeretek megszerzését szolgálják.

A 0-tól 3 éves gyermekek és szüleik számára szervezett, rendszeresen visszatérő foglalkozásokon mondókákat, játékokat, énekeket hallhatnak, tanulhatnak meg a részt vevők. Ilyenkor nem hiányoznak a különböző hangszeres kísérek, s az ilyen jellegű foglalkozásokon a szülők, nagyszülők gyermeknevelési tanácsokat is kérhetnek meghívott szakemberektől.

A könyvtárhasználatra való nevelés, a könyvekhez való szoktatás újabb lehetőségét biztosítja az óvodákkal való szoros együttműködés. Külön funkcionális terek, összességében közel 80 m²-en, segítik, hogy az óvodás csoportok számára készített képes, bábos, kézműves foglalkozások kellemes környezetben nyújtsanak élményt a Körbirodalom aprócska látogatóinak.

Az iskolások egymásra épülő tematika szerint sajátíthatják el a könyvtárhasználati ismereteket, hogy később egyedül is jól el tudjanak igazodni a könyvtár polcai között. Az

állomány bontása alkalmazkodik a gyermekek életkori sajátosságaihoz, ugyanakkor igyekszik zökkenőmentessé tenni a felnőtt könyvtárba való átszoktatást, beilleszkedést.

Minden hónapban újabb és újabb színes programok, rendezvények közül lehet válogatni. Az érdeklődők jöhetnek egyedül vagy csoportosan, barátokkal vagy családdal.

Szombatonként családi programok várják az olvasókat. Kellemes időtöltésként kézműves foglalkozások, közös játékok, vetélkedők, aktualitásokhoz köthető könyvajánlások, totók, az Internet Öbölben pedig a világhálón való eligazodást segítő tanácsok színesítik a kínálatot.

A gyermekkönyvtárosokkal való kapcsolattartás, a Körbirodalomban való bolyongás, kutakodás a GYEK saját honlapján keresztül is lehetséges. A kamasz korosztály megszólítása kiemelt cél. Számukra fontos telefonszámok, figyelmükbe ajánlott könyvek, filmek, események olvashatóak ezeken az oldalakon. Internetes fórum, üzenőfal áll a fiatalok rendelkezésére, s az így kialakult baráti körök személyes találkozókat tarthatnak a könyvtár falain belül, alkalmanként egy –egy, számukra érdekes, ismert személy társaságában.

A Körbirodalom egyedülálló kiegészítő tere a tetőkert. Ezen a különleges játszótéren a gyerekek megtapasztalhatják például a már – már elfelejtett körjátékok vagy akár a közös zenélés, éneklés csodálatos élményét.

Cél, hogy a Körbirodalmat a gyermekek a saját birodalmuknak érezzék, a szülők pedig olyan helynek, ahol gyermekeik ismeretei bővülnek, ahol gyermekeik biztonságban vannak, ahová mindig jó betérni, visszajárni.

Forrás: 2010. okt. 22. <http://www.tudaskozpont-pecs.hu/index.php?m=5&id=6>

Minden harmadik könyvtár képes e-könyvek kölcsönzésére Nagy-Britanniában

A könyvtárak Nagy-Britanniában is súlyos nehézségekkel néznek szembe: egyre kevesebb az olvasó és folyamatosan nyirbálják a költségvetésüket. Úgy tűnt, az e-könyvek jelenthetik a kiutat. Az országban már minden harmadik könyvtár képes e-könyvek kölcsönzésére, ráadásul az olvasónak be sem kell fáradnia a könyvtárba, az interneten keresztül is letöltheti azokat a szövegeket, amelyekre kíváncsi. A könyv visszavitele sem jelent problémát: a kölcsönzési idő lejártakor a fájlok automatikusan törlődnek az olvasókról.

Forrás: 2010. okt. 27. <http://www.nvest.hu/hirek/e-konyvet-a-konyvtarabol>

Megújult az iWiW

Az iWiW csapata újraértelmezte, és alaposan felfrissítette a megszokott Tetszik és Megosztom gombokat, amelyek már minden komolyabb honlapon elterjedtek, de eddig új jelzőkkel nem bővültek.

Egy gasztroblogba beépíthető például a „Megfőzném” vagy a „Fincsi” gomb. Az olvasó a gombokkal visszajelzést ad a blog írójának, és ezzel párhuzamosan a gombnyomás eredményeként az iWiW hírfolyamban is megjelenik véleménye. Így egy-egy recept sokkal több emberhez juthat el.

Forrás: 2010. okt. 28. <http://hirek.prim.hu/cikk/79587/>, 2010. október 27.

Elindult az első magyar e-könyv áruház az iPad-en

Az eKönyv Magyarország új alkalmazással lepte meg a digitális olvasás kedvelőit. Az Apple által gyártott iPhone és iPad készülékekre máától ingyenesen lehet letölteni azt a szoftvert, amely webáruházán keresztül tartalmazza az eKönyv magyar tartalmainak teljes választékát, valamint 170.000 angol nyelvű kiadványt. Az alkalmazáson keresztül megvásárolt könyveket

azonnal el is olvashatjuk, saját szövegeinket pedig szinkronizálhatjuk, és ilyen formában bárhova magunkkal vihetjük.

Forrás: 2010. okt. 29. <http://hirek.prim.hu/cikk/79565>

Magyar Kiváló Online Gyermektartalom Díj versenyfelhívása

2010. október 28-án lezajlott kiváló magyar digitális tartalom verseny, az eFestival Díjkiosztó Gáláján egy új gyermekeknek szóló minőségi internetes tartalmak létrehozására irányuló versenyfelhívást jelentett be a Magyar Tartalomipari Szövetség (MATISZ). Az Európai Kiváló Online Gyermektartalom Díj (European Award for Quality Online Content for Children) verseny 14 Biztonságosabb Internet Központ és az Európai Bizottság Biztonságosabb Internet Programja közös szervezésében indul - első ízben a 2010 -2011. évben. A verseny a minőségi online gyermekmunkák előállítását célozza meg, és ezen tartalmak legjobbjait kívánja összegyűjteni nemzeti és Európai Unió szinteken.

Forrás: 2010. nov. 3. Prím, <http://hirek.prim.hu/cikk/79666/>

Cimborák a könyvtárban - A Duna tv-vel együtt

- Ilyen fogadtatásban még nem volt részem - idézte *Oláh Rozália*, a Deák Ferenc Megyei Könyvtár Gyermekkönyvtárának vezetője *Zám Béla Máténak* a Cimborák klub hó elejei megalakulásakor elhangzott szavait. - Nagyon tetszett az eskütétel, és érdekesnek találok a programokat - indokolta Máté, a Dózsa-iskola ötödikese, miért jelentkezett a klubba. A Duna Televízió Cimborák műsorához kapcsolódóan az országban már 30 klub működik, Zalaegerszegen október elsején alakult meg a 31. Általános iskolások a cimborák, akik a klub alakuló összejövetelén esküt tettek. A fogadalomban szerepel többek között, hogy ötleteikkel segítik és építik a cimboraságot, bíznak a közös játék és az olvasás örömeiben. - A Cimborák mozgalom célja, hogy a gyerekek közösségekben legyenek, játszva tanuljanak, szeressék az olvasást és kapcsolódjanak az egyéb művészetekhez is - mondta *Oláh Rozália*. Havonta találkoznak, olvasmányokat dolgoznak fel, de lesz író-olvasó találkozók, verses-zenés gyermekműsor, cimborák farsang, májusban pedig kirándulnak. Októberben a fehér bot világnapjára emlékeztek, és ehhez kapcsolódtak a játékok is.

Forrás: 2010. nov. 3.

http://zalaihirlap.hu/hetvege/20101030_cimborak_a_konyvtarban

Kevés az iskolai könyvtár - hangzott el a szakma konferenciáján

Magyarországon legalább 1800 iskolának nincs saját könyvtára, ami a színvonalas oktatás alapvető feltétele lenne. A Debrecenben tanácskozó szakemberek e témában nagyszabású fórumon fogalmazták meg a véleményüket. Hajdú-Biharban is kevés az iskolai könyvtár, s a meglévőekben is többnyire szűkös helyen tudják csak fogadni a tanárokat és a diákokat. Az sem jó, hogy nem minden iskolai könyvtárban látják el szakképzett dolgozók a könyvtárosi feladatokat.

Forrás: 2010. nov. 4.

http://www.szabadsfold.hu/lakohelyem/keves_az_iskolai_konyvtar

Újságírók és a közösségi média. Milyen a könyvtárosok esete a 2.0-val?

Az újságírók többsége ismeri és használja a közösségi médiát, de egyelőre magáncéllra. Ugyanakkor abban szinte mindenki egyetért, hogy a közösségi médiában „jelen kell lenni”.

A válaszadók negyede ír blogot (11 százalékuk többet is), közel harmaduk pedig soha nem tesz fel saját tartalmakat közösségi felületekre. A mikroblogok közül a Twitter névismertsége már magas, a megkérdezett újságírók 39 százaléka regisztrált is a site-on, de csak 22 százalék használja naponta. Közel háromötödük pedig elképzelhetőnek tartja, hogy munkája során a jövőben használni fogja a mikroblogokat.

Az információszerzés forrásai

44% Blogok

38% Mikroblogok (Twitter)

26% Facebook és egyéb networking oldalak Videomegosztók

26% RSS-feed

24% RSS-olvasók

20% Fotómeosztók

7% Dokumentummegosztók

4% Linkmeosztók.

Forrás: 2010. nov. 6.

http://www.kreativ.hu/cikk/az_ujsagirok_magancelra_hasznaljak_a_kozossegi_mediát

Meseböngésző és hálózati szűrő az aggódó szülőknek

Szoftver védheti meg a szülői felügyelet nélkül internetező, számítógépező gyerekeket. Kipróbáltuk a mesékkel és oktatójátékokkal teletömött gyerekböngészőt, a chatet és netforgalmat is lehallgató védőprogramot és azt is, hogyan lehet megvédeni a gyerekeket a router átállításával.

Bár annál jobb ellenőrző program nem létezik, ha együtt internetezik a család, nyilván előfordul az is, hogy a gyerek egyedül használja a számítógépet, és ilyenkor nem árt, ha van valamilyen gyermekvédelmi szoftver is a PC-n. Az internetforgalom szűrésének több, házilag is kivitelezhető módja van.

Forrás: 2010. nov. 10. Origo, <http://www.origo.hu/techbazis/szamitogep/20101030-gyermekvedelmi-szoftverek-gyerekbongeszó-mesevilagok-es-halozati-szurok.html>

Elektronikus jegyzetek a magyar felsőoktatásban - emelt díjas sms-ért

Amióta lehetőség van a könyvek digitalizálására, a jegyzetek is felkerülhetnek az internetre, a diákok ingyen és másodpercek alatt letölthetik őket. Úgy tűnhet, hogy a papírjegyzet leértékelődése és az elektronikus jegyzet térhódítása megoldotta a kis pénztárcájú vagy lusta tanulók problémáját.

A Magyar Digitális Könyvtár [<http://www.dkonyvtar.hu/>] olyan jegyzeteket és szakirodalmat tárol, amelyeket az oktatók jogdíj fejében írtak. A kölcsönzés nem ingyenes, ahogy a honlap írja: „a szolgáltatások árai Tallérban [sic] vannak feltüntetve, melyet a Digitális Könyvtári számlájáról fizethet ki”. A számlára emelt díjas sms küldése után kerül egység. Lehetőség van bankkártyás fizetésre is. A kölcsönzési díjak változóak. A kölcsönzés itt azt jelenti, hogy a dokumentumot olvashatjuk a számítógépen. Letöltésre nem minden esetben van lehetőség, de ha igen, az körülbelül 700 forintba kerül. Választhatunk, hogy 3, 10, 20 vagy 30 napig akarunk-e hozzáférni a dokumentumhoz.

Forrás: 2010. nov. 24. <http://www.nyest.hu/hirek/nem-csak-elektronikus-jegyzetek-a-magyar-felsőoktatásban>

Közösségi portálok a magyar fiatalság - Ki tanítja meg keresni őket?

A magyar 11-16 éves korosztály messze az európai átlag felett használja a közösségi oldalakat, a kontinensen a magyar gyerekeknek van a legtöbb ismerőse ezeken a portálokon - derül ki az Európai Bizottság Biztonságos Internet Programja keretében 25 országban végzett kutatás eredményeiből. A magyar fiatalok 45 százaléka száznál is több visszaigazolt kapcsolattal rendelkezik, ezt az arányt csak brit társaik közelítik meg, míg az uniós gyerekek átlagosan 29 százaléka rendelkezik ekkora internetes ismerősi körrel.

A felmérés készítői ugyanakkor azt is megjegyzik, hogy a magyarok az európai uniós átlagnál gyengébb digitális írástudással rendelkeznek, mivel a kiadott 8 feladatból átlagosan csak kevesebb mint hármat tudtak elvégezni, miközben legjobban teljesítő finn, svéd és holland társaik azok több mint felével boldogultak.

Forrás: 2010. nov. 24.

http://index.hu/tech/net/2010/11/17/a_kozossegi_portalok_lenyeltek_a_magyar_fiatalsagot/

Átadták az 1000. NAVA-pontot

Novembertől már 1000 helyről érhető el a magyar televízió- és rádióműsorok online gyűjteménye. A Zala megyei Kistolmács Művelődési Háza és Könyvtára ezredik regisztrálóként kínálja az ingyenes hozzáférést a Nemzeti Audiovizuális Archívum televíziós-rádiós kötelepéldány gyűjteményéhez és különgyűjteményeihez.

Forrás: 2010. nov. 25. http://www.sg.hu/cikkek/78305/atadtak_az_1000_nava_pontot

Mindegy, hogy a fiatalok a hagyományos könyvtárakon keresztül vagy az internettel, avagy a televíziós feliratokkal szeretik meg az olvasást

Soltész Miklós az olvasást szorgalmazza. Az olvasás fontosságára hívta fel a figyelmet Soltész Miklós szociális, család- és ifjúságügyért felelős államtitkár az *Olvasással a tudásért* című tegnapi konferencián. A kereszténydemokrata politikus kiemelte: mindegy, hogy a fiatalok a hagyományos könyvtárakon keresztül vagy pedig az internetet böngészve szeretik meg az olvasást. Soltész Miklós megemlítette a szociális és az oktatási államtitkárság közös tervét arról, hogy a jövőben a filmek nagy részét ne szinkronizálják. Ezzel ugyanis javítani lehetne a fiatalok nyelvtudását, és emellett olvasásra kényszerítené a lakosságot - vélekedett az államtitkár.

Forrás: 2010. nov. 30.

http://www.magyarhirlap.hu/belfold/soltesz_miklos_az_olvasast_szorgalmazza.html

Honlapajánló

Pénziskola - pénzgazdálkodás diákok és tanárok számára - <http://www.penziskola.hu/>

A pénzügyekben való jártasság kialakulásában, fejlesztésében meghatározó szerepe van a család mellett az iskoláknak is. Magyarországon a gazdasági-pénzügyi ismeretek oktatása azonban eddig csak szórványosan épült be az iskolai gyakorlatba, és széleskörű elterjedése várhatóan hosszabb idő alatt, fokozatosan valósul meg.

A „Pénziskola” honlap egyrészt a POP-ban résztvevő diákok és tanárok számára a program legfontosabb, internet alapú bázisa, másrészt az iskolahálózat további tagjainak és a téma iránt érdeklődőknek is hasznos információkat tartalmaz.

Online szinonima szótár – <http://szinonimaszotar.hu>

Az online szinonima szótárat szavak beküldésével bárki bővítheti, kiegészítheti és szerkesztheti. A szótár készítőinek célja, hogy létrehozzák Magyarország legnagyobb és legjobb szinonima szótárát, mely bármikor segítséget nyújthat a fogalmazásban, szövegszerkesztésben.

Forrás: 2010. okt. 6. <http://szinonimaszotar.hu/>

Könyvmolyok a cybertérben - moly.hu

Megint egy jó hír a Gutenberg-galaxis drukkereinek: szűk két év alatt a nulláról 5 ezer fölé nőtt a honi könyvbarátok első közösségi weboldalán regisztrált látogatók száma. És a szám csak nő, egyre nő: minden nap újabb 30-40 könyvmoly veti bele magát a virtuális közegbe, amely időnként nem is annyira virtuális.

A moly.hu-hoz csatlakozott közösség preferenciái csak részben mutatnának átfedést egy országos vagy régiós vizsgálat eredményeivel. Itt elsősorban a szépirodalom és az igényesebb lektúr a téma, a „nagyon alja ponyva” - ahogy Nagy Bence fogalmazott - szinte fel sem bukkan.

A közösség nem csak virtuálisan érintkezik. Ott vannak mindjárt a csereberék - ehhez nyilván fizikailag is találkozni kell -, de rendszeresek az összejövetelek, amelyeket eddig különböző budapesti pubokba szerveztek.

Mi több, karitatív megmozdulásuk is volt: összeállítottak egy száznegyven könyvből álló gyűjteményt, és az egészet odaadták a körmendi kórháznak.

Forrás: 2010. okt. 27. http://www.nol.hu/lap/kult/20101026-konyvmolyok_a_cyberterben

- A 33. hírlevél létrejöttében közreműködő – szakirodalmi információt szolgáltató gyermekkönyvtárosok:

Hagyományos források: Fejesné Szabó Piroska (Deák Ferenc Megyei Könyvtár, Zalaegerszeg)

Horváthné Nagy Elvira (Móra Ferenc Általános Iskola Zeneiskola, Napközi Otthonos Óvoda és Könyvtár, Zalakaros)

Horváth Zita ((Móra Ferenc Általános Iskola Zeneiskola, Napközi Otthonos Óvoda és Könyvtár, Zalakaros)

Matusné Gáll Éva (Apáczai ÁMK Könyvtára, Zalaegerszeg)

Internetes források: Oláh Rozália (Deák Ferenc Megyei Könyvtár, Zalaegerszeg)

